

1817 (2022-2023) – Nr. 1
ingediend op 19 september 2023 (2022-2023)

Verslag

namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door Bart Tommelein

over het verslagmoment
van de Europese Ministerraden Landbouw en Visserij
van november en december 2022

Samenstelling van de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid:

Voorzitter: Bart Dochy.

Vaste leden:

Arnout Coel, Cathy Coudyser, Karolien Grosemans, Sofie Joosen, Joris Nachtergaele;
Leo Pieters, Stefaan Sintobin, Frieda Verougstraete-Deschacht;
Bart Dochy, Joke Schauvliege;
Emmily Talpe, Bart Van Hulle;
Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen;
Ludwig Vandenhove.

Plaatsvervangers:

Allessia Claes, Maaïke De Vreese, Bert Maertens, Nadia Sminate, Tine van der Vloet;
Roosmarijn Beckers, Els Sterckx, Suzy Wouters;
Sofie Mertens, Tinne Rombouts;
Tom Ongena, Bart Tommelein;
Jeremie Vaneeckhout;
Maxim Veys.

INHOUD

I.	Visserij	4
1.	Toelichting	4
1.1.	Agrifishraad van 21 november 2022	4
1.2.	Vangstmogelijkheden 2023	4
1.3.	Werkprogramma Zweeds voorzitterschap.....	5
2.	Bespreking.....	6
2.1.	Vragen van de leden	6
2.2.	Antwoorden van de spreker.....	7
II.	Landbouw	8
1.	Toelichting	8
1.1.	Landbouwraad van 21 november 2022	8
1.2.	Landbouwraad van 12 december 2022.....	9
2.	Bespreking.....	10
2.1.	Vragen van de leden	10
2.2.	Antwoorden van de spreker.....	11
2.3.	Replieken en aanvullende antwoorden	12
	Gebruikte afkortingen	13
	Bijlage: zie de dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

Op 25 januari 2023 hield de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid een verslagmoment van de Europese Ministerraden over Landbouw en Visserij van november en december 2022.

De bespreking vond plaats in aanwezigheid van:

- Barbara Roegiers, attaché Visserij van de vertegenwoordiging van Vlaanderen bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de EU;
- Pieter Lietaer, attaché Landbouw van de vertegenwoordiging van Vlaanderen bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de EU.

De presentaties van de sprekers zijn raadpleegbaar op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

I. Visserij

1. Toelichting

Barbara Roegiers brengt een overzicht van de onderwerpen met betrekking tot de visserij die werden besproken tijdens de voorbije Agrifishraden.

1.1. Agrifishraad van 21 november 2022

Tijdens deze raad kwamen twee punten over de visserij aan bod. Een eerste was de energietransitie van de vissersvloot en aquacultuur in de EU. De huidige energiecrisis treft de visserij- en de aquacultuursector zeer hard. De Commissie bereidt hierover een initiatief voor, dat tijdens de Agrifishraad van februari 2023 zal worden besproken. Het voorstel om de energietransitie te ondersteunen werd door de meeste lidstaten positief onthaald. Ook de vernieuwing van de visserijvloot past in dat kader – al was de bevoegde commissaris daar enigszins terughoudend over.

Een tweede punt was de ontwikkeling van een Europese algensector. Via verschillende acties wil de Commissie het potentieel van de algensector ondersteunen en een gecoördineerde en systematische aanpak stimuleren. Ook dat voorstel kreeg veel steun van de lidstaten. In haar interventie wees de Permanente Vertegenwoordiging op bestaande hinderpalen, onder meer op het vlak van het vergunningenbeleid.

1.2. Vangstmogelijkheden 2023

1.2.1. Agrifishraad van 11, 12 en 13 december

De vangstmogelijkheden kwamen aan bod tijdens de Agrifishraad van 11, 12 en 13 december 2022. Sinds de Brexit wonnen het trilaterale akkoord met Noorwegen en het VK en de bilaterale akkoorden met het VK en Noorwegen aan belang.

Het trilaterale akkoord legt de klemtoon op het beheer van de gedeelde bestanden in de Noordzee. Dat akkoord werd vlak voor de decemberraad, op 9 december 2020, gesloten. Voor kabeljauw is er een stijging met 63 procent. Ook voor de meeste andere bestanden zijn er grotere vangstmogelijkheden. Alleen voor haring is er een lichte daling, maar die heeft geen grote impact op de Vlaamse visserij. Het akkoord bevat ook bepalingen rond monitoring en controle.

Op 11 december 2022 werd vlak voor de aanvang van de raad een principeakkoord bereikt met het VK. Tijdens de raad werden daarom voorlopige quota aangenomen. Coreper werd door de raad gemandateerd om die te vervangen door definitieve quota wanneer het akkoord formeel wordt afgerond.

Op 13 december 2023 bereikte de Agrifishraad met gekwalificeerde meerderheid een akkoord over de vangstmogelijkheden in Europese en niet-Europese wateren voor 2023. Dat betreft vooral de autonome bestanden waarvoor de EU zelf bevoegd is. Dat akkoord wordt rechtstreeks omgezet in Europese wetgeving. Hetzelfde geldt voor het akkoord over de vangstmogelijkheden in de Middellandse Zee en de Zwarte Zee.

De Franse delegatie bracht namens de Franse, Spaanse en Portugese delegatie een informatiepunt over de vaststelling van meerjarige quota. Heel wat delegaties, waaronder ook de Belgische, hebben daar positief op gereageerd en staan open voor het idee om met meerjarige quota te experimenteren. Dat zou in de eerste plaats gebeuren bij niet-gedeelde bestanden.

1.2.2. Bilateraal akkoord met het VK

Het formele akkoord met het VK werd op 20 december 2020 gesloten en zal eind januari 2023 in het Publicatieblad worden opgenomen. Het is een ruim akkoord, over tachtig gedeelde bestanden. Voor de diepzeesoorten werd een akkoord voor 2023 en 2024 bereikt.

Diverse technische onderdelen, zoals een permanent mechanisme voor quotaruilen en een meerjarenstrategie voor niet-quotasoorten, worden verder besproken in het gespecialiseerde Visserijcomité.

1.2.3. Bilateraal akkoord met Noorwegen

Er is jammer genoeg nog geen akkoord met Noorwegen. Mogelijk volgt binnenkort een vijfde onderhandelingsronde.

Vast staat dat er vanaf 1 oktober 2023 een ban zal zijn op boomkorvisserij in Noorse wateren. Noorwegen houdt daar sterk aan vast en is niet bereid tot toegevingen op dat vlak. Ook wil Noorwegen de toegang voor demersale visserij met 15 procent doen dalen.

Daarnaast zijn er nog een aantal openstaande punten met Noorwegen die voor Vlaanderen minder belangrijk zijn. De relatie met Noorwegen is momenteel zeer moeilijk.

1.3. Werkprogramma van het Zweeds voorzitterschap

1.3.1. Agrifishraden

Het Zweedse voorzitterschap voorziet in de eerste helft van 2023 twee Agrifishraden.

De eerste raad vindt op 27 februari 2023 in Brussel plaats. Vier punten zullen aan bod komen: een actieplan over de bescherming van mariene ecosystemen (onder voorbehoud van een voorstel door de Commissie); een voortgangsrapport over het Gemeenschappelijk Visserijbeleid; een voortgangsrapport over de Gemeenschappelijke Marktverordening; en de energietransitie – waarvoor men ook op voorstellen van de Commissie wacht.

In juni is er de traditionele communicatie over de vangstmogelijkheden in 2024. De Commissie zal daar haar richtlijnen voor de TAC- en quotabesprekingen van het najaar meedelen.

1.3.2. *Codecisie*

De trialogen over de herziening van de Visserijcontroleverordening zullen worden voortgezet. Het Zweedse voorzitterschap voorziet twee politieke trialogen, in maart en mei 2023. Die zullen worden voorbereid in wekelijkse technische trialogen.

Het Zweedse voorzitterschap heeft de ambitie om die verordening te kunnen afsluiten.

1.3.3. *Bilateraal*

De onderhandelingen met Noorwegen worden voortgezet.

De werkzaamheden van het gespecialiseerde Visserijcomité, opgericht in het kader van de handelsovereenkomst met het VK, worden opgevolgd.

Voorts zijn er ook werkzaamheden rond diverse duurzame partnerschapsakkoorden tussen de EU en derde landen.

1.3.4. *Multilateraal*

Diverse regionale visserijbeheerorganisaties worden voorbereid en opgevolgd. Ook voor de OESO en FAO zullen er besprekingen volgen.

1.3.5. *TAC en quota voor 2023*

Voor 2023 waren er nog enkele laatste noodzakelijke aanvullingen. Die werden intussen afgerond, waardoor eind januari 2023 de noodzakelijke teksten konden worden gepubliceerd. Afhankelijk van nieuwe adviezen van ICIS kunnen in het eerste semester van 2023 nog amendementen worden ingediend en besproken.

2. **Bespreking**

2.1. *Vragen van de leden*

2.1.1. *Bart Tommelein*

Uit de toelichting blijkt dat er wordt ingezet op de energietransitie, aquacultuur en de algensector, stelt *Bart Tommelein*. Wat is de timing van deze initiatieven? Hoe zal Vlaanderen, met zijn bevoegdheid voor aquacultuur en kennis over de algensector, daar verder bij worden betrokken? Werden specifieke acties voorgesteld voor de algensector? Beoogt men een versterking van de voedselproductie of andere toepassingen zoals textiel?

Hoe zal Vlaanderen zich positioneren in de onderhandelingen met Noorwegen? Zijn er nog mogelijkheden voor de Vlaamse visserijsector nu de boomkortechniek uitgesloten zal worden?

België toont zich bereid om te experimenteren met meerjarige quota voor de niet-gedeelde bestanden. Het lid vindt het positief om een dergelijke langetermijnplanning te voorzien. Zullen die quota ook gekoppeld zijn aan duurzaamheidscriteria?

2.1.2. *Cathy Coudyser*

De spreekster gaf aan dat Europa de energiecrisis in de visserij- en aquacultuursector wil aanpakken, stelt *Cathy Coudyser*. Zal daar bijkomende steun worden voorzien?

Het lid is tevreden met de belangstelling van veel lidstaten voor de algensector. Welke hinderpalen voor die sector kunnen binnen Europa worden weggewerkt?

Het feit dat er nog geen akkoord is met Noorwegen baart het lid zorgen. Hopelijk komt dat er binnenkort. Algemeen wordt de relatie met Noorwegen als moeilijk ervaren. Noorwegen zoekt een nieuwe positie in het Europa na de Brexit. Na de Brexit werd een nieuwe relatie opgebouwd met het VK, die in positieve zin lijkt te evolueren. Is hetzelfde mogelijk met Noorwegen?

Het gespecialiseerde Visserijcomité heeft verschillende opdrachten gekregen voor de komende maanden. Dat comité werd pas in 2022 opgericht. Hoe evalueert de spreekster de werking van het comité?

De minister en de rederscentrale wezen eerder op het belang van positieve en wetenschappelijk onderbouwde visquota voor de Belgische visserij. Vertaalt zich dat al in de adviezen van ICIS?

Het Zweedse voorzitterschap plant Agrifishraden in februari en juni 2023, met belangrijke punten op de agenda zoals het actieplan mariene ecosystemen en het voortgangsrapport over het Gemeenschappelijk Visserijbeleid. Hoe zal worden ingezet op het multifunctionele gebruik van de zee? Hoe werkt Europa rond de impact van de klimaatverandering op de zeeën?

2.2. Antwoorden van de spreker

In november 2022 kondigde de bevoegde commissaris aan dat er initiatieven zullen worden genomen om de energietransitie te ondersteunen, stelt *Barbara Roegiers*. In februari 2023 wordt daarover meer concrete informatie verwacht. De mogelijkheden voor steun werden wel al meegedeeld. Het gaat om verhoogde mogelijkheden tot staatssteun en steun vanuit het Europese Fonds voor Maritieme Zaken, Visserij en Aquacultuur. Men wil de sectoren begeleiden om tegen 2050 energie-neutraal te worden. Daarvoor wordt uitgekeken naar de voorstellen van de Europese Commissie. In Vlaanderen werd al bekeken hoe dat kan gebeuren. Vooral op oudere vaartuigen is CO₂-neutraliteit technisch niet altijd haalbaar.

De Commissie wil sterk inzetten op de mogelijkheden van de algensector. Dat voorstel kreeg veel bijval van de lidstaten. Maar ook hier zijn er hinderpalen, zoals het moeilijke vergunningsproces.

Het is nog mogelijk om met plankenvisserij of met andere technieken in Noorse wateren te vissen. Maar de belangrijkste Vlaamse visserijtechniek, de boomkorvisserij, zou uitgesloten worden. Vlaanderen blijft dat aankaarten, zowel op technisch als op politiek niveau. Noorwegen houdt echter het been stijf. Het is duidelijk dat Noorwegen zich herpositioneert sinds de Brexit. Europa is voor het land minder interessant geworden op het vlak van visserij. Die relatie is zeer moeilijk. Noorwegen wil de Europese visserij in zijn wateren beperken.

De Permanente Vertegenwoordiging denkt ook dat meerjarige quota positief kunnen zijn voor de lange termijn. Vlaanderen heeft weinig niet-gedeelde bestanden. Het zou nuttig zijn om op termijn ook met meerjarige quota te werken met derde landen, waardoor meer stabiliteit kan worden geboden aan de visserijsector. Nu zijn er immers grote fluctuaties in de vangstmogelijkheden, wat voor moeilijkheden zorgt.

Het is volgens de spreekster te vroeg om de werking van het Gespecialiseerd Visserijcomité te evalueren. Het is succesvol gebleken om moeilijke, technische besprekingen los te koppelen van de jaarlijkse onderhandelingen over de vangstmogelijkheden. Voorlopig zijn de relaties vrij goed, maar een aantal heikele

openstaande punten moeten verder worden besproken. Zo worden een aantal dossiers waarvoor vroeger een status quo gold, opnieuw in vraag gesteld – met mogelijk grote gevolgen voor het beleid en de sector. Tot nu toe is dat echter beheersbaar.

Het is de bedoeling om raadsconclusies aan te nemen over het voortgangsrapport over het Gemeenschappelijk Visserijbeleid. De lidstaten zullen kunnen aangeven welke richting ze daarmee uit willen. Het thema klimaatverandering kan daarin aan bod komen.

II. Landbouw

1. Toelichting

Pieter Lietaer brengt verslag uit van de raden Landbouw van 21 november en 12 december 2022.

1.1. Landbouwrraad van 21 november 2022

De voornaamste agendapunten waren de verordening over het natuurherstel en de communicatie over de beschikbaarheid en betaalbaarheid van meststoffen.

1.1.1. *Natuurherstelwet*

De Natuurherstelwet werd in juni 2022 voorgesteld. Die verordening zal vooral behandeld worden binnen de Leefmilieuraad, maar zal ook een impact hebben op Landbouw. Zo wordt voorzien dat 20 procent van de ecosystemen – waaronder ook landbouwecosystemen – tegen 2030 hersteld moeten worden. Tegen 2050 moeten alle ecosystemen in goede staat worden gebracht. De landbouwsector zal dus inspanningen moeten leveren om die doelstellingen te behalen.

Uit de bespreking van de Natuurherstelwet tijdens de Landbouwrraad bleek dat de lidstaten zich achter de algemene doelstelling kunnen scharen, maar tegelijkertijd is er bezorgdheid over het tijdsbestek en zijn er vragen over de haalbaarheid van de doelstellingen. Een aantal lidstaten wees ook op de mogelijke impact op de voedselzekerheid in de EU.

België bleef enigszins op de vlakte en vroeg naar de mogelijkheden tot ondersteuning van landbouwers om de doelstellingen te behalen. Daarover bleef de Commissie vaag en verwees ze naar de bestaande middelen. België stelde ook vragen over de haalbaarheid van de doelstellingen en de link met het GLB. Bijvoorbeeld de bepalingen over biodiversiteit en landschapselementen op landbouwgronden in het GLB lijken niet volledig afgestemd te zijn op de Natuurherstelwet. Die vragen tot verduidelijking werden nog niet beantwoord door de commissaris – dat zal gebeuren tijdens de technische bespreking.

1.1.2. *Communicatie over de beschikbaarheid en betaalbaarheid van meststoffen*

De Commissie bracht hierover een mededeling uit op 9 november 2022. De aanleiding was de hoge prijs van meststoffen – op hun beurt het gevolg van de hoge gasprijzen. Tijdens de Landbouwrraad somde de Commissie op welke maatregelen kunnen worden genomen. Zo wordt er gezocht naar alternatieve bronnen, zodat men niet alleen afhankelijk is van Rusland; het stimuleren van groene alternatieven voor meststoffen; en het efficiënter gebruiken van meststoffen door landbouwers. Die voorstellen zullen de komende maanden verder worden opgevolgd.

De lidstaten reageerden overwegend positief op die communicatie, al werd wel opgemerkt dat de nadruk vooral ligt op de lange termijn, en dat er onduidelijkheid is over de maatregelen op korte termijn. Ook België gaf dat aan. Er werd voorgesteld om op korte termijn de Landbouwreserve, met een budget van 450 miljoen euro, aan te wenden. Verschillende lidstaten staan daarvoor open, maar die beslissing is nog niet genomen.

De lidstaten legden het accent op het zoeken naar alternatieven, zoals RENURE. België heeft dat ook voorgesteld. De Europese Commissie blijft daarvoor op de rem staan – zeker in gebieden die met milieuproblemen kampen, zoals Vlaanderen.

1.2. Landbouwraad van 12 december 2022

Tijdens de raad van december kwamen vier punten aan bod: de marktsituatie, de GLB Strategische Plannen en twee verordeningen.

1.2.1. *Marktsituatie*

De EU-commissaris gaf een stand van zaken over de marktsituatie, met name na de invasie in Oekraïne. Er was weinig nieuwe informatie. Er werd verwezen naar de hoge gasprijzen en de hoge prijzen van andere inputs zoals meststoffen en energie. De situatie blijft precair en wordt verder opgevolgd door de Commissie en de lidstaten.

Ook tijdens deze raad werd de aanwending van de Landbouwreserve overwogen, maar een aantal lidstaten ging daarvoor op de rem staan en riep op om daar heel voorzichtig mee om te springen. De Landbouwreserve is immers beperkt en er ligt nog een heel jaar voor de boeg. 450 miljoen euro lijkt ook onvoldoende om de hoge prijzen op te vangen. België staat open voor een doordachte inzet van de Landbouwreserve, maar wees ook op de nood aan een structurele aanpak op langere termijn. Vlaanderen tracht de landbouwsector te verduurzamen, wat het ook op Europees niveau bepleit.

1.2.2. *GLB Strategische Plannen*

Op 12 december 2022 waren 27 van de 28 plannen goedgekeurd – waaronder ook het Vlaamse en het Waalse plan. Alleen het Nederlandse plan lag nog ter bespreking, en werd enkele dagen na de raad goedgekeurd. De Commissie gaf informatie over het doorgelopen proces en over de inzet van ecoregelingen en agro-, milieu- en klimaatmaatregelen.

De lidstaten gaven aan dat ze op schema zitten voor de uitvoering van hun plannen, waardoor ze op 1 januari 2023 zouden kunnen starten. Vlaanderen voorzag enkele maanden uitstel voor pijler twee, omdat er oproepen moeten gebeuren ten aanzien van de sector – wat niet mogelijk was zolang het plan niet was goedgekeurd.

Voorts zagen de lidstaten uitdagingen op het vlak van controle, monitoring en de ecoregelingen. Dat zijn de punten die sterk werden aangepast in het nieuwe GLB. Zo zal een nieuwe invulling moeten worden gegeven aan het beheermodel, met een grotere rol voor de lidstaten en minder controle door de Commissie. Daarvoor moet een performant systeem op poten worden gezet. De ecoregelingen zijn een nieuwe maatregel. Het is voorlopig onbekend of landbouwers daar in voldoende mate op zullen intekenen.

1.2.3. Verordeningen

De raad bespreekt momenteel twee verordeningen. De eerste verordening gaat over de geografische aanduidingen of erkende oorsprongsbenamingen zoals champagne, jamón serrano of in Vlaanderen bijvoorbeeld het Liers vlaaike of wijnen van de Maasvallei. Het grootste discussiepunt is de rol van een Europees agentschap voor intellectuele eigendomsbescherming (EUIPO). Dat agentschap is vooral vertrouwd met het behandelen van handelsmerken, maar minder met de bescherming van erkende oorsprongsbenamingen. Er is onrust bij de lidstaten over de vraag of het agentschap die taak op een degelijke manier zal kunnen uitvoeren.

Er werd ook een stand van zaken gegeven over de verordening inzake het duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Ook die bespreking is gaande, een finaal akkoord is nog niet in zicht. Het is een controversiële verordening; tegen 2030 zou het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen met 50 procent moeten dalen. De landbouwsector stelt zich daar vragen bij. De lidstaten steunen de algemene doelstelling van het terugdringen van pesticidegebruik. Onder invloed van de Oekraïne-crisis en de gevolgen daarvan op de voedselbevoorrading en -prijzen, stelden verschillende lidstaten zich vragen over de impactstudie die aan de basis ligt van die verordening. Daarom werd een nieuwe impactstudie gevraagd. België steunt die vraag niet, en vroeg om het dossier niet op de lange baan te schuiven.

2. Bespreking

2.1. Vragen van de leden

2.1.1. Mieke Schauvliege

Het GLB en het goedgekeurde Vlaamse voorstel gaan uit van 3 à 4 procent niet-productieve landbouw, terwijl de Natuurherstelwet mikt op 20 procent herstel tegen 2030, stelt *Mieke Schauvliege*. Hoe ziet de spreker die besprekingen evolueren en wat is daarvoor de timing? Het lijkt het lid essentieel dat de besprekingen stroken met de Europese visies, zoals de farm-to-forkstrategie, de biodiversiteitsstrategie en de Green Deal.

Er is in Vlaanderen veel discussie over het GLB. De Vlaamse Regering heeft nog geen strategisch plan goedgekeurd omwille van het ontbreken van een plan-MER. Milieuorganisaties hebben de Europese Commissie daarover aangesproken via een Aarhusprocedure. Hoe wordt daarop gereageerd?

De spreker gaf aan dat België geen nieuwe impactstudie vroeg voor de verordening inzake het duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Wat is dan de precieze houding van België? In het kader van de Natuurherstelwet is dat namelijk een belangrijke verordening. Hoe ziet de spreker die link?

2.1.2. Arnout Coel

In de communicatie over de beschikbaarheid en betaalbaarheid van meststoffen kondigde de Commissie voor 2023 een actieplan voor geïntegreerd nutriëntengebruik aan. Wat is daarvoor de timing, vraagt *Arnout Coel*.

De Commissie staat kritisch tegenover het gebruik van RENURE, zeker in regio's met een hoge milieudruk van meststoffen. Het lid meent dat het gebruik van RENURE die druk net kan verlagen, zeker bij gebruik van nieuwe technieken zoals een stikstofstripper of het gebruik van reststoffen bij energieopwekking. Dat is het chemische equivalent van met aardgas geproduceerde kunstmest. Het lid ziet geen nadelen op milieuvlak. Komt dat voldoende aan bod tijdens de discussies? Welke lidstaten bepleiten het gebruik van RENURE?

2.1.3. *Bart Van Hulle*

Bart Van Hulle sluit zich aan bij de vraag van Arnout Coel. Welke landen zijn voor en tegen het gebruik van RENURE? Gelijkaardig: welke landen pleiten voor de aanwending van de Landbouwreserve en welke vragen dat niet? Wie vroeg een impactstudie voor de verordening Gewasbeschermingsmiddelen en wie niet? Die informatie kan inzicht geven in de te verwachten beslissingen. In welke richting zullen die dossiers volgens de spreker evolueren?

2.1.4. *Ludwig Vandenhove*

Volgens de spreker heeft België bijkomende middelen tot ondersteuning gevraagd bij de verordening over de Natuurherstelwet. *Ludwig Vandenhove* neemt aan dat dat aanvullend is op de GLB-steun. Wat is de precieze inhoud van die vraag?

2.1.5. *Bart Dochy*

Bart Dochy steunt de tussenkomst van Arnout Coel over de RENURE-meststof. Als er chemisch geen verschil is tussen energie-intensieve kunstmest of circulair geproduceerde dierlijke meststof, strookt het afremmen van het gebruik van RENURE niet met de EU-visie over circulaire landbouw.

Hetzelfde geldt voor de derogaties op het gebruik van ruwe mest binnen bepaalde teeltcombinaties: als proefondervindelijk werd aangetoond dat er geen enkel negatief milieueffect is, blijft het eigenaardig om vast te stellen dat dierlijke mest niet mag worden gebruikt maar moet worden verwerkt, en dat kunstmest moet worden aangekocht. Bij een correct gebruik ziet het lid niet in waarom deze afgeleide van dierlijke mest niet zou worden toegelaten.

2.2. Antwoorden van de spreker

De Natuurherstelwet wordt verder besproken door de raad en in het Europees Parlement, die normaal gezien in het voorjaar 2023 hun positie zullen innemen, stelt *Pieter Lietaer*. Daarna volgen de dialogen over een definitief akkoord. In het meest optimistische scenario zal de definitieve tekst tegen de zomer 2023 worden goedgekeurd. Er is een kans dat die timing wordt verlaet en dat het dossier door het Belgische voorzitterschap zal moeten worden opgenomen – al gaat de spreker daar momenteel niet van uit.

De bijkomende steunmaatregelen waar België in het kader van de Natuurherstelwet om vroeg, zijn inderdaad aanvullend op het GLB. Het GLB wordt immers opgesteld op basis van plannen, en het is moeilijk om daar nieuwe initiatieven aan toe te voegen. Daarom wordt naar bijkomende middelen gezocht op andere Europese budgettaire posten – wat volgens de spreker ook niet evident is.

De spreker is via de media vertrouwd met de Aarhusprocedure tegen het GLB. Meer informatie heeft hij daarover niet. Het is een procedure tussen Vlaamse milieuorganisaties en de Europese Commissie, waar de lidstaat – of in dit geval Vlaanderen – geen betrokken partij bij is. Het is aan de Commissie om dat dossier te onderzoeken en tot een conclusie te komen. Binnen de landbouwfilière is deze procedure nog niet vaak gebruikt, het is dus koffiedik kijken wat de uitkomst ervan zal zijn. De spreker volgt het dossier met veel interesse op, omdat het mogelijk een impact zal hebben op het Vlaamse plan.

De link tussen de verordening inzake het duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en de Natuurherstelwet is de spreker niet helemaal duidelijk.

De spreker heeft een overzicht van de lidstaten die de vraag naar een bijkomende impactstudie bij de Natuurherstelwet hebben gesteund. Dat zijn er een twintigtal, waaronder Hongarije, Polen, Griekenland, Italië, Letland, Estland, Litouwen, Malta, Frankrijk en Roemenië. De vraag werd niet gesteund door Duitsland, Nederland en België. De impactstudie komt er wel degelijk. De raad maakt namelijk gebruik van een procedure, voorzien in het verdrag, waardoor de Commissie verplicht is om binnen de zes maanden een bijkomende impactstudie te maken.

Het klopt dat er een geïntegreerd nutriëntenbeheer is aangekondigd. De timing daarvan is volgens de spreker in het voorjaar 2023.

De Permanente Vertegenwoordiging zit volledig op de lijn dat RENURE een volwaardig of zelfs beter alternatief is voor chemische meststoffen, en blijft daar samen met een aantal andere lidstaten op hameren. Denemarken en Nederland zijn de meest prominente medestanders. Er zijn geen echte tegenstanders, maar bijvoorbeeld Frankrijk en Duitsland hebben dat initiatief niet gesteund. Er zouden wetswijzigingen nodig zijn om het gebruik van RENURE mogelijk te maken, waardoor het op korte termijn minder evident is. Onder meer de Habitatrichtlijn zou moeten worden aangepast.

2.3. Replieken en aanvullende antwoorden

De spreker gaf aan dat hij geen verband ziet tussen de Natuurherstelwet en de verordening inzake het duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Volgens *Mieke Schauvliege* is dat verband evident: als 20 procent van de natuur tegen 2030 hersteld moet zijn en alles tegen 2050, zal dat zeker een impact hebben op het pesticidegebruik. Ze vindt het belangrijk dat er inspanningen worden geleverd om die twee dossiers met elkaar te laten sporen. Ze hoopt dat de Belgische vertegenwoordiging in beide dossiers dezelfde houding zal aannemen, namelijk zorgen voor grote stappen voorwaarts.

De spreker stelde dat er wetswijzigingen nodig zijn voor het gebruik van RENURE. *Bart Van Hulle* krijgt daar graag meer informatie over. Binnen welke termijn zou daarover gestemd kunnen worden?

Pieter Lietaer bevestigt dat er een inhoudelijke link is tussen de Natuurherstelwet en de verordening inzake het duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Beide worden ongeveer tegelijkertijd behandeld. De spreker verwacht geen grote tegenstellingen in de Belgische positie ten aanzien van die dossiers.

De spreker kan niet antwoorden op de vraag welke wetswijzigingen precies nodig zijn om het gebruik van RENURE mogelijk te maken. Hij is geen expert op het vlak van milieuwetgeving.

Bart DOCHY,
voorzitter

Bart TOMMELEIN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

Coreper	Comité van permanente vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten bij de Europese Unie
EUIPO	Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie
FAO	Food and Agriculture Organization of the United Nations
GLB	gemeenschappelijk landbouwbeleid
ICES	International Council for the Exploration of the Sea
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
plan-MER	plan-milieueffectrapport
RENURE	REcoverd Nitrogen from manURE
TAC	total allowable catch
VK	Verenigd Koninkrijk